

nostra topografia. En conclusió, doncs, un sorot. *κλόρτον neutre del participi *kloptós* = gr. *κλεπτός* 'furtat', pruss. ant. *au-klipst* 'amagat', que de la idea d'«amagatall» passà a «clot que amaga o cobreix». I observem que el vocalisme o en una formació així és rigorosament conforme a les normes morfològiques de tot l'indoeuropeu.

DERIV.: *Clota* [832, supra]; *AlcM* el documentava des de 1116 a Olot, el *DAG*, des de 1424 a Vic. Molt estès en la toponímia pirinenca, i mall. i del cat. or.: *Clotes de Coma d'Orlú* a Portè de la V. de Querol, ja a la ratlla de l'Arieja, 1959; per a la seva àrea occitana, veg. les dades que ja he indicat, junt amb altres que es veuran en el *FEW*; especialment en el domini gascó: *cumba sive clota* en un doc. del Gers de 1288 (a Isle-Jourdain, Polge, *MélPhiGersoise*, 1860, 82); «que los lexassen fer una *clota* per fer un forn de causie: en aqued loc --- n'i deuen fer *clote* ni crebar terre», doc. de l'Alta Bigorra, a. 1391 (*Livre Vert de Benac*, 169); en el Bearn, a Ossau, en doc. de 1463 referent a Soumoulou, i en un de 1441 «la *clote* on s'apera la Serizarete» (*Cart. d'Ossau*, p. 140).

Clotada [Verd.], molt viu des dels Pirineus fins al maestr. (Mas de la *Clotada*, finca en un fonal gran i fondo, a Vilafranca del M., 1961) i Eivissa «hondonada», PzCabrero); i marcant una fondalada més gran i fonda *cloterada* [Massó i Torrents; Bosch de la Trinxeria, «dos xiulets estridents repercutits per aquelles *cloterades*», *De ma collita*, 8], molt sentit en el Ripollès *aquella klutaráda* Setcases, Sant Pau de Segúries, 1935-6, també a l'Empordà: *la cloterada* del Coll del Torn, «el Puig Estela ja no és dalt a la frontera, sinó en una *klutaráda* de 700 vessanes entremig del Freixe i el Pils», Rabós d'Empordà, 1958]. +*Clotegall* 'clotadeta' V. de Camprodon (1968), infra (s. v. *clotxa*) i el NL *Els Clotegalls* (*EntreDL* II, 98).

Clotell, men., eiv., mall., en lloc de CLATELL, per al qual veg. aquest. *Clotet* [S. xv, *AlcM*; exs. d'escr. Renaix. en el *DBal.*]; per a *clotella*, V. allà s. v. *aclostellar*. *Clotar* ['excavar la terra per plantar': «lo camp doncs bés / set palms contats, / drets, senyalats, / fondo *clotà*; / sarments plantà», JRoig, *Spill*, v. 1346]; en el Conflent *la Font Clotada* a Eus (1960). *Clotós* [«al començar, / o enfornar, / sens bon acort, / lo pa, fa tort, / *clotós*, morrut / e geperut», JRoig, *Spill*, 6253]. *Clotal* [1491]. *Clotal*. *Clotam*. *Cloter*; *clotera*; *cloteral*; *cloterall*; *cloterell*. *Clotó*. *Clotut* (Noller; veg. supra a Suïssa). +*Clotejar* val. S. 'omplir de clois una superfície' (la pigota li ha *clotejat* la cara), Enric Valor c. 1950.

Enclotar [fi del segle XIV, *Històries Troianes*]; «tota la celada li *enclotà* dins lo cap», Joanot Martorell, *Tirant* (ed. Ag. I, 213; II, 249); també molt viu en oc. ant.: «la peira s'és brisada: / de tal vertu l'à enviada / que-l bos escut fo *enclotatz*», Jaufré, v. 1809; «cason massas, cason baston; / las espasas ab los clms coton: / cellas s'oscan e cil *encloton*: / hom no vi mais tal avalot» [*Flamenca*, v. 7890], amb *enclotadura* «avvallamento, depressione» en la Cir. de R. d'Avinhon (Gard, 1170-1209), v. 210 (*ARom* xxv, 76);

en recull la tradició MilàF: «la llengua --- re més mancava sinó que vingués algú que sabés arrencar-la del carril en què la tenia *enclotada* la mig trivial y mig conceptuosa escola del segle XVII» (ed. Gili, 1883, p. 268); «*enclotada, enclota; encloterar-se; encloterat*. *Reclot* 'clotada recòndita' val. [Enric Valor, *AlcM*; el *Reclòt* a Biar, dos (*Reclot des Anoueres* i *Serra del Reclot*) a L'Alguenya, del Pinós, 1963].

Clotxa [1644; çí potser ja c. 1390?]; ¹⁵ *reclotxa*, 1764]: les definicions i testimonis, recollits en moltes desenes de llocs, demostren que el significat és 'clot, clotadeta', unànimement, i no existeix (o és rar, local i degut a una confusió recent amb *clòtxina*)¹⁶ el sentit de 'closca' amb què *AlcM* encapçala l'article (només § 1, i 'copinya', § 2 que ja pot anar amb l'acc. bàsica 'clot', a la qual corresponen fins i tot en aquesta obra els §§ 3, 4, 5, 6, 7) i que l'etimologia, també anti-fonètica, COCHLEA, que li atribueix, està mancada de tot fonament.

Aquesta paraula *clotxa* està arrelada densament en dues grans zones, la valenciana i la pirinenca. En aquesta (*klōčā*) són molt conspicues i conegudes, des d'antic, les *Clotxes del Puigmal*, cap a 2800 alt., un dels paratges més alts del país, clotadetes al peu mateix del gran pic, terme de Queralbs, veg. les guies Osona, Torras (IX, 176 i passim; en el Cardener, VIII, 282a, defineix «clotadeta pregona»); PCoromines, anotava el 1898 a Llers, Alt Empordà: «sot a la carretera; sot que es fa en un creneu per amagar-hi pedres i aprofitar terra; ex., en el *camí de Cistella hi ha unes clo<t>xes que s'hi amagarien els aucells*»; el mot li quedà a la memòria i l'usava 30 anys després: «pujant a Sant Llorenç de Cerdans --- la Lluïsa no podia més --- En Tomàs li dava la mà, i l'avisava quan havia de llevar més el peu o de passar una *clotxa*, i a cada punt ---» (*Pigmalió* VIII, O. C., 157a41).

Entremig, l'he sentit a molts llocs, sovint a la vall de Camprodon: a Faitús me l'explicaven «un clotegall»; «en aquella *bressola* hi ha unes *klōčās* que en diuen *Les Pasteres*», Abella de Vilallonga (1970); 'l'olla que és a la pila carbonera, per coure-hi el carbó' (Empordà, *CostManc.* I, p. 118, §§ 378, 377, i cf. §§ 563, 477); i més a Ponent, al llarg del Cardener (cf. Torras, supra): 'cavitat a terra', Odèn: «la font del Poet és allí dalt: ja veureu que fa una *klōčā*» (1932); a propòsit de la deu dita *Font-d'Olla*, m'explicaven a Baix Navès que «*olla* vol dir una *klōčā* dins la terra» (1958); a Llanera de Solsonès vaig recollir orlment una versió de la llegenda hagiogràfica de l'empremta d'una pota en una roca: «Sant Celdoni i Sant Ermennter, muntats a cavall, van saltar a una roca i hi van deixar la petja del cavall, que és una *klōčā*» (1964). Cf. encara Griera, *BDC* xx, 259.

Aquesta àrea s'esclarissa o s'interromp més al S. i SO., contrarrestada per d'altres que se li han superposat, com *cocó*, *olla*, *cadolla*; fins que reprèn, amb gran força i densitat, més enllà de l'Ebre, però degué haver-hi algun enllaç judicant per alguns punts esparsos: a Reus *clòtxa* és una «grossa conca» que «s'obre en un crostó gran de pa, i traient-ne la molla s'hi fi-